

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Óvár Víz utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

SZÉCHENYI GYÁSZÜNNEPE

az evangélikus szász templomban.

E hó 13-án tartott meg a szászok magyarutcai templomában a Széchenyi emlékérszentelt gyász-istenisztelet.

A mécsvilágította oltár, a szószelek, orgona, s a templom falai gyászba voltak vonva, a fekete bársonyba vont s széles nemzeti szalaggal s koszorúval díszített ravatal az oltár előtt volt felállítva, melyet gyászba öltözött polgár fiatalság áll körül kivont kardokkal, saszallal kalpagokkal. A Széchenyi család cimerei díszlettek a családnak nemzetivé vált jelmondatával: Si deus nobiscum, quis contra nos. Két fekete lobogó hajlott a ravatalra, egyik Magyar, másik Erdélyország cimereivel, az utóbbiban a három történelmi nemzetségek jelvénye: a székely nap, hold, a magyar királyi sas, s a szász hét vár állottak egy cimere-vért közt, egyesítve a gyászlobogón, a mint itt a fővárosban ezen nemzetségek érzelme egyesült Széchenyi emlékének tisztelőiben.

Országunknak e városban lakó notabilitásai, az itt állomásozó lovas és gyalogezredek törzs- és főtisztjei, a városi tanács, s minden testületek, a többi protestáns felekezetek püspökei, papjai, tanárai, s a katolikus lelkészek közül is többen gyászzinnepélyesen jelentek meg.

Az evangélikusok tudományos és nemes gondolkodású lelkésze, tiszt. Hincz György ur, rövid megnyitó és zárkönyörgés közt valóban keblünkön emelő emlékbeszédet tartott Széchenyi felett, melyben a logikai kerekdedséggel érett hazafi gondolkodás, s a haza legnagyobb halottja irányában tiszta kegyelet volt kifejezve. Finomul szötte be emlékbeszédébe b. József Sámuel halálát, s kérdezé mit kell éreznünk, midőn a haza legnagyobbjait látjuk a sirba hullani. S a vigaszt abban leli, hogy azon haza, azon nemzet, mely létrehozta e nagyokat, elég nagy és dicső arra, hogy szívtetőiben őket ismétlje.

Tiszta szép német nyelvezet, s tiszta szavallat, minden oly tiszta volt, mint maga a hazafi érzés és elfogulatlan ítélet, mely e beszédet végig lengé.

Közben a derék Stöger karmester ur vezérlete alatt működő hölgyek s fiatalság énekelték szép templomi énekeket német nyelven, s bevezették Kölcsey himnuszával magyarul, melynek éneklése alatt a közönség felállott, s nagy rész utánénekelte azt.

A nemzet nevében köszöntik szász rokonainkat e részvétet, melyet nemcsak a nemzet, de a két haza, sőt a civilizált világ egyik sajnált halottja megérdemelt.

(D) Szemle. Az élet minden pályaterén az előhaladás biztonságát az feltételezi: mily alaposan indítottuk utba dolgunkat? A jó gazdához, ki birtokát okosan ruházta be — foly be a vagyon; a töképezés, ki becsületét jól megállapította, nem kell hogy keresse az eredményes vállalatokat, felkeresik azok őt; még a szellemi téren is az író, a diplomata, ha méltó nevet vívott ki magának, elvégre a szakjába eső eszmekincsek központjává lesz, s körülötte segítőleg csoportosul elv és pályabarátaik munkássága. Mindig csak az a kérdés, ha szerencsével kiküzdötték-e a legteresebb kezdet sikereit? A hógömböt is előbb izzadva sordorja a játszó gyerek kezei közt, de a mint a sikerülés sulyához jutott, önként saját erejénél fogva minden gördülten növekedve gurul alá az oldalán feltartóztatlanul.

Ilyen sorsa van az új dynastiának is, roppant küzdelmet kell kiállniuk, de ha azon elvek, melyekre létüket alapítják, gyökeret vernek, ha a kezdet sikerrel van átküzdvé; szerencséjük, előmenetelük önként foly tovább, s céljuk felé biztos uton mehetnek, ha futásukat rendes erejük sulyára bízzák, és viszketegeből vagy hódításvágyból jó szerencséjüket nem sarkantuyuzzák.

Napoleon császár óriás szelleme leginkább abban tűnik ki, hogy új dynastiája gyökereit oly eszmék földterületébe veri be, hol az élet sikere folyvást s természetzetileg összpontosul körülötte. A nemzetek, s nemely kormánokok, mintha részint vezéreszillagukat látnák, részint egy új chaosz tájékozhatlan zavarában lenni éreznék magukat, nem tudják feltalálni azon földterületet, hol politikájuk gyökereit úgy tiltessék be, hogy az új francia dynastia elől kiszivja az életnedvet; sőt éppen amannak táplálékul már oda hullni látjuk Olaszország feudál alapokon feldarabolt kis államrendszerét; vajjon követni fogja-e annak sorsát Németország? Ez a legújabb idők kérdése.

Napoleon császár már szinte oda jutott, hogy összegubogtatja kezét, s a népek kizűdik ki részére az eredményeket. Mi legalább Németországon ily jelenségeket látunk.

Hogy közép-Európa imponálni képes legyen, oda mulhatlanul szükséges Ausztria és Poroszország véd- és dac-

szövetsége; s e két nagy hatalom éppen most távolabb áll attól mint valaha.

De a chaosz sebesen alakul, az új alakulások korszakát értjük, de itt a század munkáját emberi kéznek kell segítenie. És Poroszország aligha észre nem vette, hogy itt a pillanat, melyben a közte s Ausztria közt folyó antagonizmusnak örökre vagy nagy időre véget lehetne vetni, itt a perc, midőn ő a német nemzetségek élére állhat s tán ur lehet annak.

És a válság diplomatiái előharcza már megindult, Poroszország kezdi önállóság védelmére a germán érdekeket, s a német kamarákban legutóbbi viták egy mély bepillantást engednek azon hangulatra s célzatokra, melyek e század zavarai közt Németország sorsára nézve eldöntő befolyásuk lehetnek.

A porosz képviselők házában tett nyilatkozatokból teljesleg kitűnik, hogy Poroszország felsőbbre tör a német államok felett, hogy a germán nemzetséget szorosabb egyesítés által megerősítse; de éppen ezzel szemben a német közép államok nagy feltékenységet tüntetnek ki. Toskana, Modena, Parma sorsa fenyegető előpéldaként áll e szétszaggató feudál fejedelemségek előtt; s nagy megszakadás vette kezdetét a német nemzet kebelében. Feltűnő fontosságot helyezhetünk a hannoveri kamarákban legközelebről tett nyilatkozatokra, főként Borries minister nyilatkozatára, ki midőn a Poroszország érdekében működő német nemzeti egyetértől volt szó, ily megjegyzésre ragadtatott: „Semmi esetre sem fogják a német középállamok, sőt míg a jog érvénytelen bir, a kis államok sem, alárendelni magokat más hatalomnak, sőt teljes erővel védeni fogják magokat egymás közötti, vagy ha kell külföldi hatalmokkal szövetséges által is.

Nagyon fontos nyilatkozat ez. Későbbek a középállamok ministerei idegen nagy hatalmak szolgásgába esni, hogysen valamelyik német nagyhatalmat uralkíj!

Nem kényelmesen készült-e Napoleon szerencsésének újabb pályatere? A maszlak el van hintve, neki ma-holnap csak a felett kell gondolkoznia, mi közt válogasson? Igen! mert ha Németország egymással összezándorodik, ott a külsegély elkerülhetlen lesz. És e ponton aszomszéd Franciaországra a legfontosabb hivatás vár.

Napoleonnak csak annyit kell elhatározni, melyik fél részére álljon; melyik féllel rokonszenveznek inkább az európai nagyhatalmak és népek.

Miután egy ily német küzdelem az osztrákok és poroszok közti egyesülést lehetlenné teszi, a francia politikára nézve semmi veszély sincs többé oly német egységben, mely vagy Ausztriát vagy Poroszországot mulhatlanul kizárja.

Egy véd- és dacszövetség az összes osztrák birodalom, s az összes német államok közt Poroszországgal együtt akkora erő lenne, mely — ha egy közös vezérlet alatt állhatna — Franciaországot keményen fenyegethetné; de egy német császárságtól, melyből Ausztria vagy Poroszország ki van lökve, Napoleonnak nem lehet oka tartani.

Itt Napoleon császár azon kényelmes helyzetben van, hogyha viszály itt ki Németországon, azon részhez állhat, melyet életrevalóbbnak, népszerűbbnek tart. Annival inkább, mert azt hisszük, hogy a francia politikának nem lehet feladata Németországot meghódítani, s még szerfelett gyengévé tenni sem. Németország létele szükséges nyugot-Európa érdekében, szemben egy óriással nőtt szláv elemmel, melynek önmagára a latin elem sem képes ellensúlyozni mérlegét.

Európa új alakulása mulhatlan szükségéig kezd válni, s ebben a germán elemet ignorálni nem lehet. Sőt az egyensúly feladatának a leghatalmasabb germán elem képes megfelelni; s itt áll elő a magyar nemzetségek fontossága. E nemzet, mely sem német, sem szláv, nincs közelről egy szomszéd nemzettel is összekötöttségben, s országa a Duna partján terül el, mely folyam stratégiai kulcsa közép és nyugot-Európa védelmének akár északról, akár keletről Európára rontó támadások ellen.

Egy alakulandó német császárság hatalma soha sem hódíthatná meg ezen területet, a szláv és latin elem ellenőrzése azt; és viszont, ha a szláv törne világuralomra, Magyarország Erdélyvel volna az első csatár. A Duna melléke egy nyugodott neutralis földterületl van hivatva a nagy nemzeti elemek közt, s szerencsére egy neutralis népfaj lakja azt, melynek szem előtt tartandó feladata: minden nemzettel barátságban lenni, s csak azok mellett fogni fegyvert, kik a megállapított egyensúlyt háborítja ellen harczra kelnekégykoron.

Magyarország egy német császárságba bekebelezetve a germán elemet nagyobb erőhez juttatná, mint a mit a latin elem eltitthetné; és a német egység fejlődésének kérdésében azért is lehetne szerencsés Poroszország, hogy Magyarországot nem bírja. Ez által céljai az európai nagy nemzetségek aggodalmát fel nem költethetik. Ezen eszmék alapján kitűnik annak is legbiztosabb elhivatása, kinek a sors fejeére tette a magyar szent koronát.

Széchenyi-társulat. A legjobb magyart, a legnagyobb hazafit, az előrelátó sőt jósló országlárt eltemették, a testvér két hazában országszerte egybesereglettek az elhunyt tisztelői, gyásztiszteletek megtartására, hol ezer meg ezer

könyv hull, hol ezer meg ezer hazafi eltűkellé magában hazáját nemzetét ezentul még jobban szeretni.

Idején láttam tehát — most, midőn nagy fájdalmunk ha nem is szűnt, de némileg enyhült — arról gondolkodunk, mikép emelhetünk Széchenyinek egy maradandó — szellemileg ható — emléket.

A Kolozsvári Közlöny érdemes szerkesztője az első lépést megtette, olvasóit figyelmeztette, s megmondta: mi módon s uton lehetne a nagy Széchenyinek emléket örökíteni.

De én ennél nagyobb, átalánosabb mérvben szeretném ez emléket emelni.

Mert Széchenyi nem egyesekért, nemcsak a kiváltságolt osztályért, ő az egész nemzetért fáradozott, mikor élte feladatán tűzte ki, hogy a magyarok hazáját a műveltség meg az anyagi jólét tetőpontjára segítse fel, ő akkora az egész nemzet boldogulását szívén hordá. — Mikor a kezébe vett szövétneket meggyújtá, hogy annak fényével az alvó nemzetet álmából felriassza, és a tömkelegből a tevékenység meg tökély útjára vezette, akkor se gondolt egyebet, mint azt, hogy nemzetünket emelje, boldoggá tegye. Illő tehát, sőt kötelessége mindenkinek, ki magát halás meg jó hazafinak tartja, az emlék emeléséhez hozzájárulni — abban résztvenni.

Széchenyi ösmertette, barátkoztatta meg a magyart a társulatok, egyesületek idvős eszméjével, nekie köszönhetik az életbeléptetett léteket.

Egyesüljünk tehát mi is Erdély magyar ajku lakói, s emeljünk Széchenyinek egy oly emléket minőt ő érdemel.

Hozzunk létre egy Széchenyi István-társulatot.

Mely társulatnak mindenki tagja lehet, ki élte fogytát — évenként egy jó forint pontos befizetésére kötelezi magát — vagy ki egyszer mindenkorra 20 ftot a társulat pénztárába befizet.

Egy forint nagyon csekély összeg, ennyit szinte a legszegényebb sorsu ember is elveszget — évenként 2—3 tíveg borral — hetenként egy szivarral kevesebb s megvan a forint.

De ha sok egy forint gyűl, az egy szép összegre rug, mely mind szellemi, mind anyagi uton dus kamatokban fogja a társulat tagjait részesíteni.

Ha csak 10 ezer tagja leend a társulatnak, mi mindent nem tehetne?

Nincs több mondani valóm, csakis felkérni azon hazafiat, kik általános bízalommal bírnak, kik eddig is abban fáradoztak s működtek, hogy mind szellemi, mind anyagi elűlyedéstől megmentsenek, kiknek egyedüli gondolatjuk hazánk, meg fajunk boldogsága, jóléte, sziveskednének indítványom figyelemre méltatni, s ha életre való, létrehozásán működni.*)

Gr. Kornis Ferencz.

Brassó, máj. 10. 1860. — A dakozása Széchenyi-alapítványra, és Akadémia házára. Tisztelt szerkesztő! A „Kolozsvári Közlöny” 35-ik számában, szerkesztő ur aláírása alatt indítványozott: miként a tisztelet legméltóbb, felejtethetetlen néhai gróf Széchenyi István emlékére, a kolozsvári nemzeti színházban, a dráma előmozdítása tekintetéből, egy hater forint összegig rugó, „Széchenyi nevet” viselő dráma-alapítvány tételnek le, melynek kamatja a pályázók közül, pályadíjúl a legjobb dramát készítőnek, következtetésben a legérdemesnek ítélhetné oda. A „Közlöny” előfizetőinek egyik igénytelen tagja lévén, kötelességemnek ismerem, a minden előfizetőktől külön-külön kért tíz-tíz új forint összeghez még tízet, összesen husz új forint összegű csekéket ide zárra azon szíves kéresemmel bocsátani szerkesztő ur rendelkezése alá: miszerint annak felét a szerkesztő ur által indítványozott szent célra, más felét pedig, a m. Akadémia házára gyűlt előfizetési összeghez illő helyre küldeni méltóztatása. — Kérem ugyan mit szolgálatom után kapott jövedelmecskéből meg adálkodva felajánlatk, de ezzel is szeretett hazám, nemzetem, és irodalmunk tovább fejlődése nagy épületéhez egy porond szemecskét hordani, legkedvesebb kötelességem egyikének tartom,**) melyek után megkülönböztetett tisztelettel vagyok tisztelt szerkesztő urnak alázatos szolgálja.

Vass János, gazdatiszt.

— A dézsi társalkodási egylet részvétirta gr. Széchenyi özvegyéhez az ápril 29-ki közgyűlésből. Nagyméltóságú grófnő! Mely gyászszal tölti el hazafi keblünk a megrázó hír hallása, hogy gróf Széchenyi István, a magyar nemzet ujjáteremtője, a tettekben nyilatkozó hazafiai erőnyek igazi példányképe, nagyméltóságú grófnő férje — nincs többé!

Jól tudjuk, hogy az életrevaló nemzetek fönmaradása nem függ egyes emberek életétől, de hogy nemzetünk odajutott — annyira erősödött erkölcsi szellemi és anyagi tekintetben, azt gróf Széchenyi Istvánnak köszönhetjük.

Jól érezzük, hogy sokat, oly igen sokat veszítettünk gróf Széchenyi Istvánban, mert nemcsak a század legnagyobb emberét, a legelső hazafit, hanem egyetünk saját terem-

*) A nemes gróf ur hozzánk intézett magány-levelében következőleg nyilatkozik: „Akárhogy üssön ki indítványom, én a Széchenyi emlékéhez, mit Erdély szellemi uton emel, 100 forinttal járulok, 5 ftal kamatolva.” Szerk.

**) Fogadjuk hazafi köszönetünket a szent ügy nevében, melynek okunk van jövőt igérni. Az alapítványra szánt 10 forintot, valamint a másoktól is kézz pénzül beküldendő összegeket a keblü kisegítő-pénztárba fogom betenni, míg a 6,000 forint ajánlat begyűl, s az eszmét valósnak nyilatkoztathatom. Szerk.

tő édes atyját gyászolja; azért mégis megkísértjük nagy fájdalmak között is szavakat találni a vigasztalásra.

Vigasztalja a nagyméltósági grófnőt, és mélyen tisztelt családját annak tudata, hogy elhunyt férje halálát egy egész haza minden fia gyászolja, kik halásak lesznek az elhunyt nagy főúr emlékeiről, s ezen haláljukat az által bizonyíthatják be, hogy tántoríthatlan hűséggel ragaszkodnak hazájukhoz, nemzetiességükhez, s lankadhatlan kitartással haladnak azon úton, melyet gróf Széchenyi István előtte kimutatott.

Jól tudjuk, hogy a változhatlan nincs alávetve a törvényeknek, a megtörtént az ész hideg szavát nem ismeri: oh de azért fogadja nagyméltóságod kegyesen vigasztaló sorainkat, s nyugodjék meg az örök isteni gondviselésben; mert isten, ki fájdalmakat szab ránk, erőt is adott a nagy, az erős lelkeknek azok elhordozására! Nyujtsd az isteni gondviselés nagyméltóságának is gyógyító balzsamcseppeket, — leljen vigasztalást, örömet édes hazánk felvirulásában; s fogadja legbensőbb részvételünk gyöngye szövegét, oly meleg érzéssel, mint a mely a legnagyobb fájdalomnak szokott hangokat adni! mert a társadalmi életben bármily kis egyetlén érdeklődésünk is jól illik egy egész nemzet részvétnyilatkozásában. Egy ragyogó csepp ugyan a nemzet fájdalmának könytengerében, de e csepp is mutatja a tiszta forrást honnan eredett.

Isten tartsa meg, vigasztalja a nagyméltósági grófnőt és kedves családját; éltesse, virágoztassa, és juttassa boldogságra imádott hazánkat s nemzetünket!

Ungvári György igazgató.

Pataki Ferenc jegyző.

A dézsi társalkodási-egyletnek ápril 29-kén 1860. tartott közgyűléséből.

Háromszék. — (Iskolaügy.) S.-Szent-Györgyön életbe lépett altanodánk kiskorúságából fejlődve, naponként gyarapodásnak örül. Egy lathatlan főhatalomnak, mely a szellemi művelődést a nemzetélet fejlődésében csúszásnak eszközli, működését látjuk, tapasztaljuk iskolaügyünkben. A tartozó hála kötelességünk teszi, hogy a nemzeti buzgalom és áldozatkészség folytán, időnként mutatkozó eredményt, a t. cz. olvasó közönségnek tudomására juttassuk.

Január 20-n tartott egyházközségi közgyűlésünkön, mely örökre emlékeztet leendő tanodánk történetében, kell kezdenem. Ezen gyűlésben olvasatott fel mélt. gróf Mikó Imre ő nagyméltóságának egy múlt évi december 28-án kelt és elnök atyánk által folyó év január 12-én vett nagybecsű levele; mely egyházközségünket mintegy varázserővel, az iskolaügy iránt új lelkesülésre lobbantá, — kitartásra a netalan csüggedet kedélyeket, — megszilárdítá a sikerért küzdő közakarokat. Egyházközségi közgyűlésünk ő excljában a becses levelét eredetileg egyházközségünk levéltárában, lemasolvá pedig a keblől esperességek levéltáraikban mint nemzeti kincsét, hogy legyen az, az utókor előtt mintegy szent ereklye, mely a honszeretet és nemzetiesség netalan hamvadó szikráit mindannyiszor fölélesztse, — örökméleket, hofias kegyelettel megőrizni jegyzőkönyvileg elhatározták.

Egyszersmind méltóztatott ő exclja 2000 pforintot is urbéri papiroknak, mint tanodai alapítványt, nagybecsű leveléhez csatolva, tanodánk pénztárába tettleg elküldeni. E közgyűlésünkől küldött iratunkban nyilvánított hálánkat ezennel is mély tisztelettel felujtjuk, s egy egész nemzet imájával egyesítve hálafohászatunkat, buzgó eszünk a Mindenhatóhoz: „védd, terjeszd számos évekre ő exclja becses életét, hogy lássa meg teljesben felvirágozni azon nagyszerű és üdvös kezdeményeit, sőt már áldás-koronázza intézkedéseit, melyeket a hon szellemi és anyagi felvirágzása s nemzetiességünk érdekében nagylelkűleg tenni méltóztatott.”

Ugyanazon közgyűlésünkben mt. gróf Mikes Benedek,

Kálnoki Pál, és Kálnoki Imre ő nagyságuk, és Turi Gergely, Zeethal Ferenc és Székely Károly ő méltóságuknak, kik is felülemelkedve a hitfelekezetségi korlátain száz-száz o. é. forint alapítványt kegyeskedtek tenni szent-györgytanintézetünk segélyezésére — küldött kotleveleiket hálásan vettük.

(Folytatjuk.)

Ujdonságok.

— **Gyászünnepe Szébenben** máj. 12-kén. A Szébenben tartott requiemről így írunk hozzá: Ha ön a „Siebenbürger Bote“ május 9-ki, 92-ik számában a 368-ik lapon figyelemzett azon hirdetésre, melylyel azon hírlapi számnak végén, kevés a Mozaik előtt, és a széne Dalkulla regény után a könyvnyomtatás lehet legkisebb betűvel a közönségnek a Széchenyi-Józsika requiem előre tudtára adatott, hiszem, hogy előre aggódott a felett, mily részvételel fog az kiüni ily közömbös előhirdetés után. De meg van cáfoltva félelmünk; az ünnep igen nagyszerűleg, és a teljes közrészvét minden jeleivel folya le.

E halotti ünnepélyt az itteni akadémiai lelkes ifjuság rendezte. Már azelőtti délután felállított a rom. kath. templomban a díszes gyászavatallal illő magasságra, homlokán a gr. Széchenyi és b. Józsika családi címerekkel, elején két ropant zászlóval, t. i. Magyarországnak zöld, fehér, veres, és Erdélynek kék, veres, és sárga, gyászfátyolba burkolt lobogóival, melyeket örökzöldből font fűző, középen két lecsúgkoszorúval kötött a tetején össze. A ravatal elején ismét két egymással összefont örökzöld koszorú, a két nagy férfiak elvokonságát, barátságát és honunk iránti őszhangzó érzelmeiket jelképezve; a ravatal alsó homlokán, egy a templom bemenetelénél is a feliratok: „Ite filii, et celebrate exequias, nunciam civium majorem funera videbitis. A ravatalon s körülte mintegy nyolczvan gyertya égett, tizenhat jogász, nemzeti öltönyben, égő nagy gyertyákkal állotta körül a ravatalt, a jogászkar egészen jelen volt, mindenki magyar ruhában, és gyászfátyollal. 9 órákor reggel urbéri főbíróvárszéki elnök báró Józsika Lajos egyik elhunyt nagyunk testvérre körülve főbíróvárszéki elnök tagjaitól, és több jó barátoktól, szállásáról maga is magyar öltönyben, egy a körüle levők is legközelebbre abban, a templom felé megindult. Akkor vonult a száz nemzeti épület irányából egy más számos menet, melyben a száz nemzeti több tekintélyes egyénei, városi hivatalnokok, kereskedők és polgárok láthatók valának, mely nemzetből több hivatalnokok szintugy mint magánosok szívből vettek részt ezen halotti ünnepélyben. Megesőrt annak öreg polgármestere Biedersfeld Frigyes csupán ezért sietett be ide. A templom zsúfolásig tele volt; jelen volt a kormányzó herczeg, görög nem egyesült püspök Schaguna András egy kanonikkal, szudvarhelyi megyei főnök b. Horváth Albert, fehérvári urbéri főbíróvárszéki elnök Mezei János, a környéknek magyar nemessége nemzeti öltönyökben, szászok és románok, szóval itt láttuk azt, hogy a két nagy halottat, kik nem csupán a magyar fajnak hanem honunk területén minden nemzetségeknek egyaránt éltek, és egy iránt dobogott keblök mindenki boldogságáért, szintugy honunknak minden nemzetségei egy testvéri egyetértő koszoruba összefűződve tisztelik. A nagy halotti áldozat Véder Béla lelkész három pap segédlete mellett mutatá be, mely alatt egy igen jó zene és énekhar a Mozart requiemet adta. A halotti áldozat végén a libera alatt egyszerre zugni kezdettek a szászok főtemplomának harangjai is, és ez történt önként a nélkül, hogy bárki őket erre felszólította volna a katolikus isteni tisztelet végével az egész tömeg átment a reformatum templomba, mely a sokaságot befogadni képes nem volt, nagyobb részek az utcát lepte el. Itt ismét

előre halotti zene, azután lelkész Bodrogi Sámuel által igen érdekeny és velős beszéd, azután könyörgés, és a végén a szózatnak egy része elnékelve rekeszt be.

A két templomozás után az érdekeny testvér b. Józsika Lajos és kis fia a jó barátok által lakába kísértetett. Csakhamar megjelent oda a jogászoknak egy tizenhat számból álló küldöttsége, melynek élén b. Apor János tolmácsolta a haza közös bánatát, lelkes beszéddel felelt erre b. Józsika Lajos, és beszéde alatt háromszor nyomta el a nagy emlékü testvérét kesergőt zokogása, de ismét háromszor vett az elkeseredésen erőt a honfi tűz és érzelm, melyet tolmácsolt, a mi még ily szent fájdalom is mindenben tulhatalmaskodó erejével győzni képes vala.

A tordai Széchenyi-ünnepekről tett értesítésünk kiigazításául megjegyezzük, hogy közlünk hibáson értesített egy részletről, ugyanis az ottani négylet m. Puhl Ignác né mint egyetlén elnök vezérlete alatt jelent meg az innepélyen, a mint erről rendes levelezünk értesít.

— Fogarásból írják hozzá május 7-ről: A legnagyobb magyarnak gróf „Széchenyi István”nak elhunytá éppen azt a mély fájdalmat szülte itt az Olt partján lakó elszigetelt maroknyi magyarság szívében is, a mit a Duna és Tisza partján lakó száz meg száz ezrekben. Ma tartottuk meg mi is nagy halottunknak gyászünnepejét a rom. kath. egyházban, a lehetőségig díszes requiem volt, ennek végzetével a helyvét hitűek egyházban lelkész t. Pánczél Károly ur tartott köztetszést nyert gyászszónoklatot; mind a két egyházban a gyászban öltözött magyar hölgyek közreműködésével meghatón énekeltek el a magyar ima s a szózat. Búsán zugt minden egyház harangjai, köszönet érte az illetőknek! képviselve volt az ünnepélyen minden itt lakó nemzet, és felekezett. Szomorú érzetekkel hagyott el az urnak házát, szívünkbe zárva a szónoknak ezen mondatát: „hogy ámbár gróf Széchenyi István testileg meghalt, de mégis élni fog addig, míg Buda áll, s míg egy magyar él! — Nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, hogy milyen jól esett nekünk az, miként az itt létező valami 13 kereskedő közül mégis volt kettő Neherre, és Leutschaf, kik az ünnepély alatt boltjaikat zárva tartották.

— Színész-zínk eltávoztak Bukarestbe, velük menvén Jekellausi, és Aranyvári Emilia. Folinus és Komáromi eltávoztak előtt egy hangversenyt rendeztek a redoutteremben.

— (Jégvihar.) Szerdán f. hó 9-ikén délután szörnyű jégviharok valánk szemtanúi. A pusztító vihar a nyugati havasok felől jött, oly szélesen, hogy két szánya Kolozsvár mellett a Feleket és Tordát érintő — s a mezőségnek nyomult. A hol legerősebb volt, a vonal közepe tájt kised tyuktojásnyi jégdarabok estek; a galambtojás és mogoró nagyságuk majd mindenütt közönségesek voltak. Minő károkat okozhatott vetésben, szőlőhegyekben, képzelhetni. Szomorú figyelemzés a biztosításra!... Az erdélyi kölcsönös és az első magyar biztosító társaságnak mindenfelé ott vannak ügynökei, s a biztosító intézetek a legbizonyosabb viharhárítók.

— (Máday befogatása.) Kézsmárkról írják a „Wanderer”-nek május 7-kéről: Ma reggel 1/2 3 órákor vitétt el egy őrmester és négy csendőr által a belai evang. lelkész Máday, ki a kézmárkot konvent miatt Zsedényivel egyszerre itéltetett el, s nem jelent meg önként Kassán, fogságát megkezdeni, s rögtön rendeltetése helyére szállították székre Kézsmárkon keresztül. A polgárság egy része elhatározta magát, hogy lelkészket tiszteletből egész Kassáig elkísérik, de minden demonstratio kiküldetése tekintetéből elláttak ezen szándékot. A belai egyházközség azon reményben, hogy Máday nemokára kegyelmet nyer, nem töltöndi be állomását senki által, s a bebörtönzött Máday hivatalos teendőit a szomszéd községek papjai a legnagyobb készséggel elvégzik. (M. S.)

— Magyaróról írják máj. 4-ről: Egy igen nagy szerencsétlenségről tudósítom önt: errele az idei jögménis igen

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

II.

(Folytatás.)

Alig egy óra teltével nyertés hangzott körül. Jakib mint varázstűtést pattant fel helyéről — ajkaira nyájas mosoly, homlokára derült, szemébe repeső tűz üle ki. Rendbehozta hajzatát, szép fekete szakállát, csinos keleti ruháját, s lámpával kezében a sátor nyilatánál termett. Nem esalódott: Leppa nyelkőzök játszi vihogással, könnyű ugrándozás közt, mintegy büszkén a hátán ülő szép terüire. Gazdája láttára a kedves állat lecsendesült, kis száraz fejét Jakib vállára fekteté, s e támon pár hatalmast szusszantott; azután megszegyen vékony hosszú nyakát, öklönagságu kiülő szeméit szép lovagjára fordítá.

A deli amazon nyájas szavakkal simítá meg csillogó serényét.

Jakib udvariasan emel le a nyergéből, s karjára fűzve, a sátorba vezeté.

— Szép Marina! — szóla — szabad megcsókolni a fékkel ügyesen elbánt kezet?

Marina szótlan nyujtá oda keztyűs kezét.

A fényes világítás tükélyes alkatu hölgyet tüntetett fel. Nyulának magas termet, szabályosan domboruló inellel, körülfogva fehér prémézett sötétzöld bársony, pongyola bár, de minden tag kerekdedségét biven kiadó terdítő erőt tünikától. Mellén aranyvarratu virágok díszlenek, s felettük fényes girlandoként aranylánc szorítja nyakához a fehér prémézett, áll alatt nagy rubintcsatba záródva öszsze. Fekete gazdag hajzat özlöni el a teljes vállakat. E hajzat jelentőségét adja meg s hatását emeli a gyönyörű arcznak, miként mesteri árnyéklat a festészet remekeinek szokta. A nemes, hódolatrakészítő görög arcz-él dejeses hatalmát, két sötét gyémánt biztosítja, izeve nyílt homlok alatt két szép tümött szemöldök, melyek felett a selyem lágy-

sága, hullámzó gözparaként lebeg. Ha az érzelmek ez ábrázat felett ábrándmámborba részegültek, önkénytelen az arezok rózsanyilatáin tévedeznek, öntudatra pedig a gyönyörű vágású száj lágy mosolykái ébrednek. És ha megszólal: észre térül az örült, bárány-szelhőddé válik a hiéna. Jakib bég, ki pár óra előtt egy országra dühöngött pusztulást, most reszket idegrendszerében, s könyv tulud szemébe. Fejét gazdag forgóju kalpag fedi. Tunikája alatt, bő törökös ezüst virágokkal himzett fehér selyembugyogó tölcseresül bársony topánáiba. A csinos piczin lábaktól fel tetőig, ki nézte a bájos hölgyet — csodás bálulattá magasult elragadtatása: szemében a látás összefolyt szíve érzetével, mint a terjedt lapály gözmelege a benne megtört nap-sugárral szokott, és szaladt volna, nyugalma érdekében, bárhova a büvös képtől, delibáb-ként szálla előtte az, egy virágos rét szőnyegén, vagy egy néma terem élettelen falain egyaránt.

— Szabad-e kérdezni szép Marina: ha elégtűlt volt-e Leppával a jámbor, hátassal és kíséretével? — kérde Jakib.

— A kedves lovát mindenestre. — Leppa könnyű, játszi, okos és jámbor sebessége üdítő szelletet támaszt, a szellő pedig megingatja a növényzetet, hogy illatát magával ragadhassa — válaszolá Marina.

— És kíséretével?

— Azt inkább őrizetnek mondhatnók.

— S merészt volna az, szép Marina szabad akarata megzorítólág viselni magát?

— Nem, nem, Jakib bég! csak igen szögailag szemfüll volt. Szegény Leppa egy könnyű ugrást nem tehetett egy perczig megbáborított nélkül, zablájjával nem játszhatott, kengyeltartóim rögtön feken ragadák, míg el nem rugdostam őket helyökről.

— Bocsnát! Ez intézkedés arra volt számítva...

— Hogy éji időben, veszélyemre Leppa meg ne botoljon, vagy megjedve, el ne ragadjon?

— Egyenesen.

— Jövöre szabadabb tért igénylek lovaglásaimra.

— Marina akarata — parancs.

— Nem kétlem Erdély ismeretlen vadonjai közt, de szép hazám terjedt dunai vonalán...?

— Jakib bég ott is rabja Marinának.

— Mig máhás szekerem megérkezik, az őrméret, mit Leppa által Jakib bég nekem szerzett, viszonzásul néhány perczet áldozok.

— Marina kalpagját letéve, egy tábori széken helyet foglalt.

Jakib kerevetre települt elébe.

— Köszönet e nagy kegyért Marina! Rég várok az alkalomra — derűlebb kedélyűnek látni, hogy e fogékonyabb állapot ol-talma alatt bátran nézhessek szemébe, s a közelmultakról — segítségnek a dunai fejedelemségeken átvonulról — lehuzhassam azon sötét fátvott, melyen egy nyugalmából felrezzentett bojár hölgy csak vérfoltokon felfázoló rémképeket lát. Fel kell ismernie a körülményeket, mik hadjáratunkat eredményezték, hogy a vérfoltokban, egyoldalulag, ne csak jogtalan rablást, kihívatlan dulást, fanatikus dühöngést; a rémképekben pedig vad török tábort személyesítsen képzelőtehetése, s tehát undorral forduljon el Allah fiaitól; hanem lássa a bübös hitzsegést, a vakmerő elpártolást, mit a fejedelemségek a fényes kapu ellen elkövetni merészlenek, s miért a bünhődést Allah kegyelmesen mondotta ki, földi képviselője a győzhetetlen nagy ur által. Ha kiballag szép Marina: mit eddig jogtalanúságnak hitt, méltányosnak, a megátadást kihívásnak, a vakbuzgó dühöngést igazságos bosszúnak ismerendi fel.

Marina szórakozottnak mutatkozott, kinézése e beszéd elején elborult, mint a felbon-takozó hajnal szokott, ha a bérécek ormain nyugvó köd a látkör izeztén fel kezd párolgni. Miként az ég kékjére sűrű homály terült, megtörő a feltörő nap-sugár hatalmát, aként terült a gyönyörű arez életszínére

a borzalmas emlékek által felzaklatott sápadtsága a fájdalomnak, romokba mutatva fel a kebelből arezokra toluó érzelmeket; s miként a természet ily jeleneteiben, vízgöz nehezíti meg a léget, s e gőz fonnyasztó cseppekben lueskolja a növényország levelezését, aként merül fel bágyadt sohajokban a sötét kedély, s nehéz cseppeket áraszt a homályosult szemekből alá. De midőn Jakib a fejedelem-ségek hitzsegére tért — károztatásból meríteni védelmet, faja borzasztó eljárása érdekében — Marina areza sötét pirossá gyulada, bágyadt érzékei erős lüktetésen támadtak előre, lelkébe düh és bosszu forrant, s tekintetét viharos fellegkép üle ki, a villámokat hozzá feltöltött szemei patogatván perczről perczre élénkebbül elő.

A bánat ködtenger, minek csak lankasztó vizenyőssége van a tehetetlen könnyekben; de a méltatlanság lázadt érzete nehéz felleg, melynek lége kitisztázására villámok is vannak.

Jakibot, a kedélyállapotok e gyors váltakozása váratlanul lépé meg. Ő az hitte: hogy az ellágyulás perczei Marina lelkierején nehezkednek, fontolgatni képtelené vált; egy kis indoklás, látszólagos értékű következtetések, teljes hatást gyakorolnának reá — s békévetkezend az ámulat egy perczre, midőn a gyenge nővel szemben merényelhetni. Megrezent a hatalmason nyilatkozó lélekjelenlét, a viharossá bővülődt tekintet előtt, ajkán rekedt a szó, mint az istenkáromlóval szokott történni, kinek utjában véletlenül a szent kereszt tűnik fel. Marina megalázó mosolylyal nézte le a megzavarodottat... aztán szólt:

— Folytassa uram! a józan okoskodás nem szokta elveszíteni fonalát. Mivel ön már Álláhjának beszámolt, azt egy gyenge hölgy előtt ismételni kocka-mű. Folytassa uram! Látja felhevülésem csilapult.

(Folytatjuk.)

sok kárt okozott, több helyeken nagy mosásokat tett. Itt nálunk is egy lisztelő malmot végveszéllyel fenyegetett, zápor-tartóját egészen elvitte, a miből aztán még sokkal nagyobb szerencsétlenség következett, mert a záportartóval összekötésben volt gátról a víz magának szabad menetet kapva az egész víztömög a volt záportartó keskeny helyén hömpölygött alá, s miután a tutajok megindultak, azok is kénytelenek voltak ezen szűk helyen átmenni. Egy néhány nap szerencsésen is mentek; de később ezen keskeny is — bár naponként több emberek dolgoztak a megakadt tutajok megszabadításán — bedugult. Borzassaló vértárgyaló volt a látvány, melyet a dugás 3-kán dél előtt okozott: a tutajok egymásra jöttek, melyeket a sebes víznek nagy ereje mind egymás hátára rakott, többet mint 50—60 darab tutajt tett fel így a víz irtózatossá recsegések közt egymás felébe. A tutajokon levő emberek életüket megmentendő, irtózatossá javeszélkedések közt ugráltak jobbra balra be a romból víz árjába. A faluból sokan voltak kün s szaladtak ki a szerencsétlenség megmentésére, s a többek között különösen magyar-régi Szűcs Károly, s az itten Magyarán állomásozó csendőrok közül kettő Jánoschek és Kopp erélyes működések és saját életk vesztelésével többeket megmentettek a haláltól. Az eddigi tudomás szerint e veszély alkalmával csak egy székely férfi és egy székely leány veszté életét. A szegény öreg székely kétségbeesett fájdalom közti nézte, míg egyetlen leányának testét a tutajok összevették, s ártatlan vére a vizet pirosra festé.

— Zagrabból írják, hogy felsőbb helyről megérkezett volna az engedély a „Pozor“ (Figyelmező) című független politikai lap kiadására. Vranicani Bobrinovity egy köztisztviselőben álló horvát haza 10,000 forintot ajándékozott a horvát nemzeti vállalat megalapítására.

— A múlt héten — írja a „Dejüt“ — 88 hordóban, 309 mázsa, értékben 900,000 forint ezüstpénz szállítottak Karolyfővárról, Nagyszebenből és Temesvárról Bécsbe. — Ugyan e derék lapban több érdekes cikk között egy jó cikket olvasható: „a mostani igazság kiszolgáltatás hiányáról, különösen a járás- és szolgabírók hiányáról.“ — „Dejüt“ ismét és ismét ajánljuk az erdélyi olvasó közönség figyelmébe, mert az megérdemli eléggé nem becsülhető irányért. E lap érdemes szerkesztője Pesty Frigyes ur eddigelő már több mint 10,000 frtot gyűjtött a magyar Akadémia palotájá és alapítókéjé számára.

— A „Neu. Nachr.“ mint miveltégtörténelmileg fontos tüneményt említi meg, hogy közelebből Bécsben az udvartárszékben egy német polgári színmű előadásán legelőször jelent meg a magyar hölgydivat a színpadon, s a dolmány oly kecsessé tette a német színésznőt, hogy példája kétségkívül utánzókra találalad.

Politikai hírek.

— A „K. Z.“ párisi tudósítása szerint Franciaország és Piemont közt ismét új titkos szerződés létezik, melyben az utóbbi kötelezte volna magát, azon este, ha Nápolyban a felkelés győzne, ez országba semmi igényt sem képezni, hanem ellenkezőleg Murat jelöltséget a megüröndött trónra előmozdítani. Mások valószínűbbnek tartják azt, hogy Franciaország egészen más tervek kedvéért ügyködik az olasz nemzeti törekvésekre nyomást gyakorolni. A közepolászországi csatlakozások huzamos ellenzése által sikerült neki az olasz kedélyeket Savoya s Nizza átengedésének gondolatával megbarátkoztatni; vajjon nem sikerülhetend-e a további bekebelezések ellenzése s végre mégis hallgatag megengedése által újabb nyemrényekre is szert tenni? E fölvetésnek alapságót kölcsönöz az „Unita Italiana“ azon tudósítása, hogy Genuában a boltoiban és magánházakban oly tartalmu czédulákat osztottak szét, melyekben a genuaiak saját jólétük érdekében Franciaországgal való egyesülésre szólítottak!

— London, máj. 10. Mint a „Globe“ írja, Angolország elfogadja a 92-dik cikk alapján tartandó értekezletet s a genfi tő semlegesítést hozandja javaslatba, melynek összes partja Svájcznak fogna adni.

Londonban roppant sensációt gerjesztett Shaftesbury lord, Palmerston lord vejenek egy Törökország föl-osztásáról tett nyilatkozata. Ez utóbbi ugyanis e napokban a muzulmánok közti protestans missió támogatása végett tartanak egy meetingjén elnököl, s ez alkalommal kijelenté, hogy a protestans missionariusok addig várhatnak legnagyobb türelmet, míg mo ha med én egyen áll a török birodalom élén. „Azonban“ — folytatá — „én mégis azt hiszem, hogy Francia- s Oroszország megegyeztek egymással Törökország föl-osztása iránt. Angolország ezen nem segíthet; s én nem helyeselném, ha Angolország fegyvererővel akarna egy ily rendezkedés ellen fellépni.“ A statisztikai congressus itt jövő hó 16-kán fog megnyitni. Az ausztriai kormány részéről Czoernig báró nevezetett ki ezen congressushoz hivatalos képviselővé.

— London, május 8. Ma a „Morning Post“ a Lamoricère-ről s ennek Rómában állásáról beszélve, azon hitét fejezi ki, miszerint a Nápoly s Szárdinria közli harcra nem lehetend sokáig kikerülni, s hogy akkor Lamoricère megkezdendi Romagna elleni hadjáratát. Szerinte az iránt alig lehet kétség, hogy Róma s Nápoly véd- s dac-szövetségre fognak lépni. Ellenben némely lapok párisi levelezői szerint Lamoricère, kit a sz. atya nagyon hevesnek tart, azon veszély fenyegeti, mikép Antonelli bibornok által, ki mérsékletlen, vagy legalább ovatosan kívánna fellépni s egyelőre Szárdinriával kibékülni szeretne, meg fog buktatni. Lamoricère hihetőleg rövid időn valamely más francia tábornoknak adand helyet.

— Pistoijában az árva-gyermekek Victor Emanuelnek a híres Castruccio kardját adták át, melyet ő megindulva s gyorsan ragadott meg, így kiáltván föl: „Ez az én számomra való.“ — Bolognában a király 2-án, az emiliai követek s senatorok elfogadása alkalmával így nyilatkozott:

„Milyen megvagyok hatva ama fogadás által, melyben engem Romagna nepe részesített, ezen nép, mely észlely s bátorsága által oly nagy érdemeket szerzett magának Olaszország irányában. Búske vagyok rá, hogy az engem királyává választott, s mindent, mi tőlem függ, megteendek, hogy ezen megtisz-

teltetésre méltónak bizonyíthassam be magam. A királyság — nézelem szerint — kedvező helyzetben van; egyetértés által az még jobbá leend. En a romagnaiak közepett így vagyok, mint királyságom régi tartományai közepett. Már ismertem őket, mivel sokan harcoltak közülük a függetlenségi háboruban; sokan haltak meg a hazáért; megmutatták, hogy jó s vitéz katonák voltak.“

Turin, május 8. Az „Unione“ mai számában egy cikk, mely a miniszterium programjának tartatik, ezt mondja: Olaszországnak nem szabad többé Franciaország segélyét kérnie. Ezen segély Nizza s Savoya árán vásároltatt meg, s egy ezen természetes szövetség általi ujlajos segítettés még többé fogna kerülni.

A király megérkezett; a parlament 10-ig elnapoltatt.

Milano, május 8. Jövő szombaton a 6-dik francia huszár-ezred Nizzába megy. Erre mindjárt az Autemarrehadosztály haza induland; s június elején a francia hadtest teljesen ki fogott vonulni, egy hadosztály kivételével, mely további parancsra itt maradand. — A „Perseveranza“ szerint nem — mint piomonti lapok jelenték — a syracusai herceg, hanem annak titkára, Fiorelli száműzetett, s egy szárd gőzösön elutazott.

— A Garibaldi s hadsapatjai elindulása iránti kétyel teljesen el van oszlatta egy nápolyi tudósítás által, mely czerkét-százra teszi az elindult harcsozok számát, fegyverekkel s hadszerezzel ellátva, melyeket a piomonti arzenálból kaptak! Ezen nápolyi tudósítás tehát határozott adatot hoz föl a szárd kormány részessége mellett, s a turini „Unione“ állítja, miszerint a nápolyi követ Canofari már intézkedéseket is tesz Turin odahagyására, miután előbb fölvilágosítást kért a piomonti kabinet magatartása iránt, s minthogy azt kielégítőnek nem találta, határozott tiltakozást nyújtott át. Mindamellett is a francia lapok dicsőretekkel árasztják el gr. Cavour mérsékelt magatartását, s azon gyumu ellen is védelmük alá veszik, mintha ő Garibaldi tervének létesülését előmozdította volna, sőt ellenkezőleg állítják, hogy a szárd kabinet mindent elkövetett annak megkülsítésára, de a szesz es erélyes néphadvezérnek sikerült rendszabályait ügyesen kijátszani. Szerintük a turini kormány lefoglaltatá a Genuában lerakott fegyvereket, melyek a Garibaldi által gyűjtött pénzéből vásároltatának; továbbá midőn ez a milánói bizottmánytól, kinek kezébe az ugyanazon czérra befolyt pénzék léteznek, bizonyos összeget kívánt, ez a kormány óhajása szerint azt megtagadta. Garibaldi azonban mindez akadályok nem tartóztathaták föl, s célja kivitele végett az Angliában a sziciliái felkelés javára gyűjtött összeghez folyamodott; minthogy pedig gr. Cavour annyira ment rendszabályában, hogy még a kikötőt is őriztette, ezért ő a genuai angol consul segélyével máltai hajó-utlevelet szerzett, mely már kezében volt, midőn gr. Cavour parancsa a kikötőbe érkezett. Így adják elő a francia felhivatalos lapok, s ime a nápolyi tudósítás mégis ki meri mondani, hogy az expeditio harcsozai a piomonti arzenálból fegyvereztetek föl, — és, mint Garibaldi egy nyilt levelében maga mondja, az elvitt 24 ágyú Szicilia térein ezen jelszót: „Olaszország és Victor Emanuel!“ fogja visszatörögni. Különös, hogy Turinban még az irányt s állomásokát is pontosan látszanak tudni, a merre Garibaldi üldözöttjei mentek s a hol megállapodtak; sőt az „Op. Nat.“ azt is tudja, hogy még több hajó is követni fogja az elsőt, s az egész kis hajóraj Capraja szigeténél, nem messze Corsicától, fog egyesülni, s onnan indulni Szicilia felé, gondosan ügyelve, hogy a szárd czirkáló hajók argusszeimét kikerüljék! Ha alapos azon messinai tudósítás, hogy Trapaniban már ekkor is felkelők szálltak ki, ugy a nápolyi hajók szemességétől sem kell oly nagyon tartania. Megérkezése a szigeten természetesen az ottani harcra még ekkor is képes volna fordulatot adni, ha hogy a lázadás valóban már a kétségbeesés küszöbén állana. Amde mindinkább megerősül, hogy ez nem áll. Egy újabb tudósítás azt mondja, hogy a sziciliái felkelők főhadiszállása Cefaluban van. Ezen rövid palermói tudósítás nagy világot vet a felkelés állására, miután főhadiszállással csupa bandák nem szoktak birni. Maga ezen kifejezés tanúsága annak, hogy a lázadás ott ekkor is szervezett birt, mit most Garibaldi megérkezéssel bizonyára még inkább birni fog.

Mint Turinból írják, Garibaldi, a Nizzából hozzá intézett, ugynevezett bizalmatlansági szavazat következtében szilárdul el van tőlkéve, nizzai nemzetiségéről nyilvános s ünnepeles tény által lemondani. Továbbá hírszerint szándékolt elbocsátatása tárgyában, a királylyal beszélgetése lett volna; mely alkalommal ez utóbbi a táhornokot arra kérte, hogy semmi „elsietett lépést se tegyen.“ Meglátandja ön, kedves Garibaldi! — így végzé beszédét a király —, „még minden jól fog végződni.“

— A Sziciliából érkezett tudósítások még mindig ellenkezik egymással. Míg a nápolyi tudósítások szerint a nyugalom már mindenütt helyre van álltva, a genuai tudósítások szerint a lázadás még folyvást tart. Így Nápolyból 4-ről Genuán át jelentik, hogy 8 nap óta semmi tudósítás sem érkezett Sziciliából. Se államgőzös, se kereskedő hajó nem jött. A távirda-sodronyok elváltak. Ugy hiszik, hogy a felkelés a part mentében a sziget beljében folyvást tart. Nápolyban igen nagy aggodalom uralkodik. A „Vaticano“ Palermóból ápril 28-ról kelt tudósításokat hozott Genuába. Ezek szerint ápril 4-től 27-ig 1800 befogatás történt! Mindemellett is az ellenséges demonstrációk folyvást tartanak; s a csapatok, melyek kapott parancsuk értelmében nem mernek kartácsosul lőni a népre, csupán befogatások eszközésére szorítkoznak. 25-én a franciaellenadmirál a szárazra kiszállván, a lakosság minden osztálya által ezen kiáltással fogadtatt: „Eljén Olaszország! Eljén Victor Emanuel!“ 27-n Palermo kapui előtt heves harc folyt. A forradalmak által kimerített csapatok nem merik a várost elhagyni. Trapani, Catania s Messinában, a szigorú ostrom-állapot dacára, a manifestációk folyvást tartanak.

A „Times“ máltai levelezője szerint, oda Palermóból ápril 26-ról s Messinából 27-ről kelt tudósítások érkeztek. E szerint a városon kívül s a Palermó környékén levő felkelők erős állást foglaltak el; s a kir. ezredek egyike azon gyauaban áll, mikép a lázadókkal fraternizálni akar. Hírszerint egy szárd fregát érkezett Palermó elé, hogy a szárd alattvalókat védelmezze; mely körülmény a népnek fölbátorítására szolgál. Messinában nyugalom uralkodott; azonban az aggodalom még nem szűnt meg s a bolto még többnyire zárva voltak. Mind itt, mind Catanában a nép a palermói események kiemetelét várta.

A Bécsben levő nápolyi követ hg Petrulla sürgönyököt kapott kormányától, melyek szerint ez nem volna minden aggodalom nélkül. Nem tekintve, hogy a sziciliái lázadás még éppen nincs elnyomva, a nyugati hatalmak képviselőik által újabb előterjesztéseket tettek a királynál s ismétlék tanácsukat, hogy a kormányrendszer változtatása mellett, czélszerű reformok által az alattvalók hielégtessenek. Az udvarnál azonban semmit sem akarnak engedményekről tudni. A király maga kegyelettel ragaszkodik atya elveihez. Más részt a nyugati hatalmak tanácsainak nem teljesítése folytán attól tartanak, hogy a felkelés Sziciliában nagyobb kiterjedést fog nyerni, minthogy azok ez esetben Garibaldi hadvállalatát nem fogják gátolni. A syracusai gróf pártja növekvőben van; de hatalmas pártok állnak még ellenében.

Messina, május 6. (Marseille-en át.) Itt nyugalom uralkodik; azonban aggodalom létezik, mivel minden tudósítás hiányzik a Palermóból a nyugati állás iránt. Tetemes számú csapatok hagyták el a várost. Hírszerint Trapaniban számos felkelő-csapatok szállottak ki. Azon körülményről fogva, miszerint kívülről segélyt várnak, újabb felkeléstől lehet félni.

Nápoly, május 9. 1200 egyén fegyverekkel s hadiszerezzel, miket a piomonti arzenálból kapott, Genua s Livornóban nyilvánosan hajóra ült s Szicilia felé vevé útját. Garibaldi parancsnoksága alatt állanak; ez utóbbi azonban maga Toskanán át szárazon indult oda. A királyi kormány erélyes védelmi intézkedéseket tett.

— Hannoverai miniszter Borries minap egy nyilatkozatot tett, mely egész Németországban nagy bosszankodást idézett elő. Azon nyilatkozat így hangzott: „Oly mediatisálás, melyet az ugynevezett „nemzeti egyet“ elérni kíván, a nagyobb fejedelmek egyike sem, sőt még jog áll fön, a kisebbek közül is egy sem fogadhat el. Ily kísérlet a német fejedelmek egymás közti szövetezésére, sőt még nemnémet államok-kali szövetséghez is szoríthat, melyek igen megelégednének, ha ekként módot lelhetnének Németország ügyeibe beavatkozni; ily kísérlet nem egyetértésre, nem megerősítésre, hanem belháborúra, kül beavatkozásokra vezetne.“ E nyilatkozat tüstént a hannoverai kamrában is meg lön róva, de még jobban a német, s különösen a porosz sajtóban. A „Spener Ztg.“ kérdi, hogy vajjon a „nemzeti egyet“ néhány száz tagjától félt-e Hannovera a maga létét; vagy hiszi-e a hannoverai miniszter, hogy polgártársai Carlowitz és Vincke zászlaját fogják követni, vagy hogy a porosz hgreghens néhány kamrai beszédet fog politikája vezéricsillagául választani? Hannovera létele, ha oltalomra van szüksége, mindenesetre jobban van Poroszországgal, mint Oroszországgal, külön beavatkozásokkal megoltalmazva. Poroszországnak barátokat kell, de nem ellenekeket Németországban keresnie, s ha oly jövő áll elő, midőn a nemzet ügyét a legnagyobb kockázat mellett kell képviselni, ezt nem azzal kezdik, hogy saját szövetségeiket lanyháká, sőt elleneikké teszik. Borries nyilatkozatával összefüggésben áll a felhivatalos „Pr. Ztg.“ egy cikke, mely az ismeretes „La coalition“ című röpirat folytán alkalmat szakít, egy talán nem távoli jövő esetlegét s Németországnak ahhoz állását szemügyre venni. Ama röpirat, mint tudjuk, fölcszja ujra a világot s többek közt mondja, hogy Németország, a Rajnai tartományok levonásával, Poroszország alatt egyesítették. Erre a felhivatalos berlini lap válaszolja: Azon német kormány, mely annyira megelégedeznék, hogy magatartása által tudva, már akár tényleg, akár szenvedőleg, német nép- és területrészeknek Franciaországra átszállását előmozdítaná, az az egész német nemzetet kihívna maga ellen. A németek nemzeti öntudata élnekbebb és erősebb mint félszázad előtt volt. Azon veszély, a nemzet egyhangú érzületét által számkivetetni, a hon udvére ma a particularismusnak oly határt vet, melyet senki át nem hághat. Ki ezt megkísértené, a fölött a kalishi kiáltvány fenyegetései aligha fogának másodsor érintetlenül elhaladni.

Frankfurt, május 9. Frankfurt szabad városának törvényhozó-testülete öszhangulat megbotránkozását fejező ki, Borries miniszternek a hannoverai kamrában tett nyilatkozata fölött s elhatározá, hogy ujlaj indítványt terjesztend a senatus elé, Németország számára egy központi hatalom alapítása iránt.

Berlin, május 9. A követek házának katonai bizottmánya tegnap bevége az új hadügyi előterjesztmény tárgyalását s azt lényegtelen módosítással helybenhagyá. A tárgyalás előre láthatólag hétfőn leend s hihetőleg egyetlen ülésben bevégezendi az ügy tárgyalását.

— Bern, május 10. Mivel a francia kormány az angol kormányt arról biztosítá, mikép Ausztria, Orosz- s Poroszország Svájcznak azt tanácsolták, hogy a savoya i kérdést Franciaországgal közvetlenül rendezze, mivel más részről Franciaország folyvást külön alkudozásokra akarja Svájcot csábítani, a szövetség-tanács Angolország kérdése folytán kijelenté, hogy a francia állítások alaptalanok. A szövetség-tanács értekezlet összehívását sürgeti. Svájcnak külföldön levő képviselői hasonló nyilatkozat tételével bíztak meg.

Bern, május 9. A francia kabinetnek egy jegyzéke panaszt emel ama bántalmak s meggyalázások iránt, miket Svájcban levő francziák szenvedtek, egy események fölemlítése mellett, melyek hivatalosan valótlanoknak nyilvánítottak.

— Mint a „Tr. Ztg.“-nak írják, egy a török hivatalos lapban tegnapelőtt megjelent irade, nemhogy Omer pasa száműzetést parancsolná meg; hanem annak inkább meghagyá, hogy legelőbb husz nap alatt a fővárosba térjen vissza. Az uti költésen s minden egyéb szükség fűdőzésén kívül a nagyuri parancs annak számára még 30,000 piasternyi előleges szembézt is biztosít; s természetesen nincs többé messze azon perc, midőn az az államszolgálatban ismét a legkitünőbb állások egyike foglalandja el.

Ujabbak. — Még csak hir, — mond a „B. H.“ — de semmiesetre se valószínűtlen, az hogy Garibaldi míg a Szicilia körül czirkáló hajók gondosan őrködtek, hogy a sziget valamely pontján ki ne köthessen, addig ő tengeri útján egy rögtöni kanyarodással maga Nápoly földjének fordult s Calabria egy védtelen partján tette ki minden elszánt harcsozait. Az „Ind. belge“, „mielőtt még e hírről hallott volna,

már is nem lehetetlennek mondja, hogy az olasz tábornok Szi-
ciliát csak azért jelölje ki nyíltan vállalatá czélpontjául, hogy
az előtte egy mint utána leskelődő hajók figyelmét kiejátsza, s
valódiul szándéka Calabria hegyes térségeire vetni magát,
hol a táj szakadékos és egyenletlen jelleme még kis erőnek is
lehetővé teszi nagyobb seregelemeknek is ellentálatni, egy-
szersmind pedig, ha szabad így mondani, kétélű állást nyer,
míg egyik kezét a szicíliai fölkelőknek nyújthatja, addig más-
részt egyuttal a két szicíliai királyság fővárosát fenyegetheti.
Egyelőre azonban Garibaldinak Calabriában kikötése még csak
hír, mely tehát még megerősítésre vár; de ha valóban, s ha si-
kerül neki a fölkelés zászlóját ama hegyek közt kitűzni, ezen
tény által Nápolyban a forradalom állandósítva lön, minthogy
kétségtelen, hogy a királyság elégtelenei minden tájról azon
pont felé fognak sietni, s a jövevények kis hadát tetemesen föl-
gyarapítani.

Egyébiránt Garibaldi hada erősebb, mint eleinte hírelve
volt. Három hajója indult el Genuából s egy Livornóból, melye-
ket még több akart követni. Egészben 3000 embert vett föl;
merő harcvezető katonák ezek, régi alpesi vadászok, romagno-
lok, lombardok, kik mind határtalan bizalommal ragaszkodnak
vezérükhöz. Ezen expedíció a legnagyobb szerű mérvben van
szervezve; mintegy 20—24 ágyú kivül fegyverekkel, lő-, éle-
lem- és táborszerekkel s általában minden szükséges készlettel
egy el van látva, hogy bátran kiállhat még több hónap har-
cot is.

Garibaldinak egy proclamatíója az olasz fia-
talságot arra szólítja föl, hogy szorosan seregelen össze saját
vitéz tisztjei s ama Victor Emanuel király körül, kinek hátor-
ságát kislelkű tanácsosok egy perczre ugyan visszatarthatták; de
a ki nem sokáig fog késlekedni, teljes győzelemre vezetni ben-
nünket.

Piacenza, máj. 8. A „Gazzetta Piacentina“ szerint,
a király a községtanács előtt többek közt, az ausztriaiaknak a
magentai, montebellói s san martinoi csaták után történt kivo-
nulását megemlíti, s az ausztriaiak hallatlan kegyetlenségeiről
beszél; s továbbá megjegyzi, hogy az olaszok a változott
körülmények közt megmutatandják, mire képesek. Ezenkívül
a király arra is czélzást tett, hogy újabb csatákra ohajt
kiindulni.

London, máj. 11. A britt hajóhad Malta és Szi-
cilia közt kirkál a „Times“ állítása szerint.

London, máj. 11. Derby lord meglátja a felsőház
tegnapi ülésében a francia kereskedelmi szerző-

dést, s a papiradót illető törvényjavaslat elvetését indít-
ványozza. Az elvetetés nem okozza a kormánynak zavart, sőt
pénzügyében javulást idézne elő.

Páris, máj. 8. Montemolin grófot és öcsét ma
este várják Cotte-be. Több befolyásos legitimista menend oda,
a két hercegtől világos nyilatkozatot kérni. Okugyan még foly-
vást azt állítják, hogy a lemondási okmány hamis, és hogy rá
fogják bírhatni Don Carlost, ezen, nem szabad állapotban tett
nyilatkozata visszavonására.

Bern, máj. 11. A francia kormány kijelentette a
szövetségtanácsnak, hogy a szárd parlamentnek Savoya fe-
letti határozata előtt conferenciáról szó sem lehet; később
nincs többé ellene kifogása, s kész Svájc semlegességét és
függetlenségét még egyszer ünnepélyes szerződés által biz-
tosítani.

Egy párisi távirat máj. 12-ről jelenté: Thouvenelnek
egy szóbeli jegyzéke lön intézte a berlini francia követhoz,
melyben Poroszországnak a schleswig-holsteini ügyben mutat-
kozó magatartása, valamint seregének harcokész állapotban
tartása élesen van bírálva. E francia szóbeli jegyzéket egy
londoni távirat kétségbe vonja; az ez iránti sürgöny máj. 11-
ről így hangzik:

A „Morning Post“-nak egy sürgönye jelenti, miszerint
alaptalan a hír, hogy Franciaország felvilágosítást kért volna
Poroszországtól, az utóbbi katonai előterjesztvények
miatt.

Az angol lap, mint látni, csak részben czáfolja a jegyzé-
ket; s azért még mindig valónak maradhat, hogy Franciaor-
szág, mint több oldalról jelentik, kinyilatkoztatta a maga saj-
nálkozását egy jegyzéke által Poroszországnak a schleswigi
kérdésben való magatartása fölött. Tény mindenestre, hogy a
Franciaország és Dánia közti viszonyok sokkal szívél-
yesbéké váltak, mióta az új dán követ megérkezett Párisba,
a kinek utasítása volna Franciaországgal barátsági frigyét
kötni, s bizonyosnak látszik, hogy a Franciaország és Dánia
közti véd- és dacszövetség már is meg van kötve, s Benedetti
Kopenhágába utaztának czélja az utolsó formaszorúságok telje-
sítése.

A „Nord“ szerint a jelen helyzet iránt tájékozhat
az is, hogy a Franciaország és Róma kibékítésére tett
kísérletek még mind nem akarnak sikerülni. A Reuterféle táv-
irati irodának egy sürgönye szerint a Rómában levő fran-
cia megszálló sereg nem hogy hazahívának, sőt inkább
erősíteni fogják. — Konstantinápolyból máj. 2-ről jelentik,

hogy a Pruthnál 45,000 főnyi orosz hadsereget vonnak
össze s hogy a török kormány 30,000 embert gyűjtött egybe
Widinben. Konstantinápolyban jelenleg nincs 10,000 főnyi
helyőrség.

A turini „Corrispondenza Stefani“ máj. 7-ről Messi-
nából, 6-káról Palermóból és 8-káról Nápolyból kapott híreket.
Messinából több serezed ment, mint mondják, Calabria felé,
hol fölkelési mozgalmak mutatkoztak volna. Mondják, hogy lo-
vasság is ment hajón oda; a fölkelők Palermot ostromzáróják,
éj folytában meglátadják a királyi csapatokat, s reggel ujra a
sik mezőn elszélednek. A fölkelés Casalatól Marsala, Palermo
és Messina felé terjed, s a csapatok már is hiányt szenvednek
élelmi szerekben. Trapaninál fölkelők szállottak ki, a kik
Szcília különböző pontjairól s Calabriából is jöttek. Nápoly
csöndes.

London, máj. 10. A „Morning-Post“ írja: a fölke-
lők főhadiszállása Szcíliaiban Cefaluban van, 15,000
főnyi erőben gyűltek ott össze. A királyi csapatok Palermóból
mint mondják többiben eredmény nélkül támadták meg a föl-
kelőket ottani állásukban.

A „Patrie“-nak jelentik Genuából máj. 11-ről: Medi-
ci ezredes egy második sereget készít elő a szicíliai hadjáratra.
Már is 6000 önkéntes volna beírva. Ugy hiszik, hogy a diplo-
matia rá fogja bírni Piemontot e második hadjáratnak megát-
lására.

Urbéri kárpótlás-tőke utalványozás.

A k.-fehérvári cs. k. mtszél Mezői Borbála özv. Fik-
ker Károlynak magy.-herepei b. u. 116 ft. tőke, 70 ft. k. hátr.
— Csolnaki Krisztiának diódi b. u. 387 ft. tőke, 232 ft.
kam. hátralék utalványozatik. A követ. benyújtandók jun. 19.
Tárgyalási nap aug. 24-ke.

A kolozsvári cs. kir. mtszél Egyed Ágnesnek kobolkiúti
b. u. 459 ft. tőke, 208 ft. kam. hátr.; — Lázár Rosalia özv.
Balogh Istvánné örököseinek mező-bő-i birt. u. 1007 ft. tőke,
604 ft. kam. hátr. utalv. A követ. benyújtandók. jul. 2-ig. Tárgya-
lási nap aug. 31-ke

Bécsi börze. Május 12-kén: Nemzeti kölcsön 79.70. —
Metalliques 5 pntes 69.75. — Urbéri papírok: magyar 73. — erdélyi
70. — Bankrészevény 863. Korona 18.16. Cs. k. arany 6.28. Ezüst 31.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(956)
31980. 1860.

polg.

Hirdetmény.

A magas cs. kir. belügyminiszterium mult év februárius 11-kéről 2676 szám alatt költ ren-
dele szerint, egyetértőleg a magas igazság és pénzügyi miniszteriumokkal, a cs. kir. bányoni já-
rási- és adóhivatal székhelyének Bányonból felvinczre áttétele megengedtetett.
Mi ezennel azon hozzáadással tételük közzé, hogy az említett cs. kir. járási- és adóhivatal
működését Felvinczen f. év. április 29-kén kezdette meg.
A cs. kir. bányoni járási hivatal Felvinczen, május 4-kén 1860.

Cs. kir. járási főnök.

NEM HIVATALOS.

(962)

Általános

KÖSZVÉNYGYOLCS,

a mely mindennemű fájdalom ellen.

u. m. köszvény, rheumatismus (tagnyílallás, keresztcsont fájás,) orbáncz, mindennemű görcs
kézben, lábban, s különösen vér-ér-dag, főbeli köszvény (podagra), tagdagadás, ficzomádás,
oldalnyílallás esetében biztos eredménnyel gyorsan és esalhatatlanul ható üdvös szer.
Az orvosilag és törvényszékieleg hitelesített számtalan bizonyítványok helyett, a melyeket
annak gyógyszeréről hozzám orvosok és magánegyének beküldöttek, csupán a tisztelt keresk.
és ip. kamra részrehajlatlan ítéletét közlöm.

☞ Kivonat a „Pester Lloyd“ 1855. apr. 15-diki 88-dik számából.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara jelentése
a központi bizottmányhoz Bécsben

Kerületének részvételéről a párisi gazdasági és iparműkiállításban — XII. osztály.
4 szak. Weher Károly (czég May Emil, Buda, Krisztinaváros) két darabot küldött be kösz-
vénygyolcsából, a melyet tíz év óta készít. A meglepő gyógyhatású köszvényes és rheumaticus
esetekben e készítménynek Európa minden államaiban nagy elterjedést szerzett.

Valódi minőségben kapható Kolozsvártt egyességeül Wolff J. gyógyszer-tárában, Tordán:
Wolff Gábor gyógyszer-tárában, Brassóban: Jekeli Ferd. gyógyszer., Szébenben: Schneider F. J.
szépmű-kereskedésében, Bukarestben: Deutsch Adolf kereskedésében, Temesvártt: Kraul János
keresk., Aradon: Probst F. J. k. resk., Beszterczén: Dietrich és Fleischer keresk., Pesten: J. S.
disz- és münrenbergi áru kereskedésében.

(953)

(2—3)

Eladó borok.

Kolozsvár közelében egy boros gazda-
nál, és ugyan azon hegyből szürt 1500
veder 1834 dik és azutáni évekről jó ó
bor találhatik készpénzért — vagy kedvező fel-
tételekkel biztosítás mellett — megvásárolható —
erről bővebben lehet értekezni Ábrahám
Mártonnal, Kolozsvártt Wolff János gyógyszer-
tárában.

(945)

(3—3)

Báró Bálint József, Máriaffi Lajos és
Albert uraknak következő köz s jószágai örök-
áron eladók:

1) M. Szoporban 1 belső telek, 90 hold szántó,
47 hold kaszáló, 16 hold legelő, Kolozsvártól 5,
Tordától 3 óra távolságra.

2) M. Bándon 1 belső telek, s mintegy 90
hold szántó és kaszáló, M. Váráshelytől 2 óra
távolságra.

3) M. Gerebenesen m. e. 90 holdnyi szénafü
a Lörinczi nevű praediumban. Ez járuléka az
előbbinek.

4) Királyhalmán 1 terjedelmes belső telek jó
lak- és gazdasági épületekkel, 54 hold szántó,
26 hold kaszáló, 60 hold tölgyfás erdő. Köha-
lmtól 2, Fogarastól 3, Brassától 7 óra tá-
volságra.

5) Hidegkúton 230 hold erdő. Ez járuléka az
előbbinek.

A venni szándékozók értekezhetnek szemé-
lyesen vagy posta útján fölhatalmazott jószág-
igazgató Magyar Ferenczcel, Sz. Három-
ságon Maros-Vásárhely mellett.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTÁRAJA. (Belső farokszóró 74 sz.)

Mai számukhoz van csatolva: MEGRENDELÉSI ÍV „Széchenyi István arcképe- és mellszobrára“ és a „Magyar királyok arcképcsarnokára.“